

Fra: Ole Bakkebø <olebakkebo@gmail.com>
Sendt: tirsdag 15. februar 2022 16:20
Til: Postmottak Alver
Kopi: Line Thuen Waage
Emne: Samfunnsplan 2022 : 20/ 5146

Lygra Grunneigarlag

Uttale til samfunnsplanen for Alver kommune.

Innleiing

Vi representerer ei av dei mange uttkantbygdene / grendene i denne store kommunen. Vårt perspektiv er prega av denne posisjonen. Vi slet pris på at høyringsutkastet til samfunnsplanen prisar den grisgrendt folkesette kommunen med alle grendene, det vakre kulturlandskapet og dei estetiske og historiske kvaliteter dette landskapet har. Det er mykje bra i denne planen som kan spelast vidare på.

Men fokuset i planen er sentrumsutvikling, kollektivsatsing, sykling /gåavstand, mindre bruk av bil osv. og ligg som ein premiss for resten av planen. Tilsvarande visjoner og utviklingsplaner for dei øvrige 95 % av kommunen sine areal er vanskeleg å få tak på.

Sentrums - og senterutvikling er viktig, men kommunen nå også handtere utfordringar og tiltak knytt bygder, grender og utkanter med alle sine spennande gradienter fra hav til høgfjell. Desse grendene våre er dominante i kommunen mht areal og folketal og samstundes som det nettopp er desse kvalitetene kommunen profilerer seg på utad. Dette er til dømes sjølv basisen for reiselivssatsinga. Kommunen profilerer seg ikkje med kommunesenteret Knarvik, som var reist fra grunnen av på 60-talet. Men vi er samde om at kommunesenteret må vere krumtappen i utviklinga av heile kommunen.

Vi vil avgrense denne høringa til nokre få, men 3 vesentlege punkt. Dei øvrige kjem vi attende til i samband med kommunens arealdel seinare.

1. Kommunen er planeigar.

Det sentrale premisset for samfunnsplanen er « dei statlege planretningslinene». Dsse er dei faktiske og formelle rammene som kommunen har å halde seg innanfor når dei skal trekke opp visjonen for kommunen si utvikling. Innanfor desse rammene er kommunen autonom, lokaldemokratiet er grunnlovsfesta og kommunen står dermed rimeleg fritt til å designe og vedta eige utvikling og retningsval. Dette bør vere eit sentralt utgangspunkt for arbeidet.

Mesteparten av den øvrige opplistinga av bakgrunnsnotat som er nevnt i høyringsutkastet er innarbeid i planretningslinene eller kan meir eller mindre oppfatast som gode og velmeinte råd utanfrå. Kommunen er formelt og reelt sjefen for eigen plan og for eiga utvikling. Vi synes at deler av notatet ber preg av «lån og klipp» i fra standardiserte oppsett for kommuneplanar rundt omkring i landet og lister opp for mange uvesentlegheiter opp på eit overordna nivå. Dette er problemstillingar som i all hovudsak frir til sentrum og angår sentrum sine utfordringar og som i mindre grad treff utkantene. I samfunnsplanen bør kommunen har større ambisjonar for første gangs kommuneplan for den nye kommunen og vere meir offensiv på distrikta sine vegne.

2. Vegstandarden

I vårt område så er stoda slik : Dei alle fleste, også bøndene eller deira familie, er pendlarar til arbeidsplassar innanfor - og utanfor kommunen. Lokalvegen er difor den viktigaste flaksehalsen for å busetje seg i distriktet her ute og(tilsvarande andre stader) i kommunen. Men standarden her ute på vegane er i særklasse dårleg samanlikna med det meste som er å kome på i høve til folketal elles i kommunen. Det dreier seg om gamle» pliktveggar «som snur seg gjennom gardstuna, svinger unna vanskelege parti, er gjennomgåande smale, dårleg fundamentert og med dårleg dekke.

Dette er nerven lokalsamfunnet vårt og vår atkomst til ut det øvrige samfunnet. I tillegg person- og pendlartrafikk, er det slik at jord/skogbruk/entreprenørverksemd og annan næring må forholde seg til omfattande vektbegrensninger som gjer det kostbart å drive næring. Det er desse aktørane som held samfunnet her ute oppe og landskapet skjotta, veldrive og attraktivt. Men vegstandarden tilhøyer rett og slett ei anna tid . Besøkjande er overraska over desse snirklete , smale vegane som minner om sein middelalder.

Kort sagt : Vi savner rett og slett at dette temaet vert drøfta i samfunnsplanen. Tiltaka treng ikkje innebære utålelige og urimelege kostnader, snarare tvertimot : Flaskehalsutbetring for tungtransport og monaleg mengde med nye møteplasser for trafikantene (også for hyttefolka som no snart har skjont dette med møteplasser ..) vil gje ein smidig trafikkavvikling på kort sikt og løyse den akutte situasjonen. Kommunen må ta desse grunnleggjande utfordringane for lokalsamfunna opp i planen, de må gå i samtale med fylkeskommunen som veigeig og begge to bør gå i samtale med grendelag her ute for å avhjelpe stoda. Vi vil elles understreke at utviklinga på el-bilfeltet gjeld også for våre bygder. Innan kort tid er ikkje dette moment knytt til «miljø og klimaavtrykk» særleg relevant å ta opp i transportsamheng.

3. Arealforvaltning.

Vi set pris på at kommunen vil ta opp kampen mot statsforvaltaren mht til å få samtykke til hus nr 2 på gardene våre. Ei endring på dette planet, forutsett gode løysingar mht til tunskipnad, jordvern etc., vil bety mykje for busetjinga i kommunen. Dette er også ei form for

fortetting i eksisterande infrastruktur: Det vektlegg kommunen i planutkastet og det er etter vårt syn også i samsvar med nasjonal politikk på området : Fortetting er ikkje avgrensa til by.

Men i tillegg til hus nr 2, vi berre slå fast at fradeling av hustomter i desse grendene synest vere urimeleg tunge prosesser. Vi kjenner til folk som har mista motet av seindrektig, omstendeleg og pirkete sakshandsaming : Rett og slett kommunal uvilje. Vi får eit slags inntrykk av at det er Alver kommune sin avtale knytt til «Miljøløftet» i lag med andre kommunar rundt Bergen, som ligg bak denne haldninga eller det er andre pussige utslag som gjer seg gjeldande.

Det sosiale grunnlaget for mange bygder er trua gjennom forgubbing/ endra landbrukspolitikk og tida er no inne for aktive og offensive tiltak. Det er feks avgjerande at landbruksavdelinga i kommunen får ein meir sentral og aktiv rolle knytt til handsaming av fradelingssakene i LNF-områda i kommunen. Der er plansseksjoen idag tillagt for stor - og enerådige rolle. Landbruksavdelinga er flinke til å anlegge eit nødvendig og praktisk bygdeutviklingsspektiv på nettopp sakene og den ressursen må nyttast. Alminneleg fornuft og bondevit slit med å forstå både prosessane og og mange av vedtaka. Vi legg også til grunn at statsforvaltaren ikkje kan begrunne avslag/negative uttaler etc knytt til formelle avtaler inngått mellom kommune og stat i miljøløftet.

Etter samanslåinga bør kommunen vurdere å endre /justere inndelinga i ulike soner i 100 - beltet. Dette vart gjort for sjablongmessig i første runde i Lindås kommune. Tida er moden for å ta dette på nytt og store deler av vårt område bør inn i sone 3 slik at det vert likskap mellom likearta område i den nye kommunen.

Alver kommune med sine 30.000 innbyggjarar og sin dyktige administrasjon er stand til både å utforme og begrunne ein samfunnsplan med påfylgjande arealplan i høve til statlige krav. Planen bør vere slik at den faktisk er styringsdokument tilstrekkeleg til at enkelt sakene ikke skal dukke opp som dispensasjonssaker i ettertid.

Det er nettopp dette ansvaret Unesco sitt biosfæreprosjekt peiker på og som kommunen er part i : Bærekraftig utvikling av heile kommunen og satsing på levande lokalsamfunn. No gjenstår det å sjå om kommunen tør vere dristig og nyskapende i denne prosessen for heile Alver kommune.

Lygra 15.febr. 2022.

Olav Lygre

På vegne av styret i Lygra Grunneigarlag.